

Co je to PISA?

„Co je důležité, aby občané znali a uměli?“ Právě tato otázka se skrývá za hodnocením patnáctiletých žáků po celém světě, který se provádí jednou za tři roky a je znám jako Program pro mezinárodní hodnocení žáků (PISA). PISA hodnotí, do jaké míry si žáci na konci povinné školní docházky osvojili klíčové znalosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro plnohodnotnou účast na životě moderní společnosti. Hodnocení, které se zaměřuje na matematiku, čtení, přírodní vědy a řešení problémů, nezjišťuje pouze to, jestli žáci dovedou své znalosti reprodukovat. Zkoumá také, jak dobře žáci umí vyvozovat závěry z toho, co se naučili, a jak nabyté znalosti aplikují v neznámých situacích jak ve škole, tak mimo ni. Tento přístup odráží skutečnost, že v moderní ekonomice není jedinec odměňován za to, co ví, ale za to, jak se svými znalostmi dokáže naložit.

PISA je pokračující program, který umožňuje hlouběji nahlédnout do vzdělávací politiky a praxe a sledovat tendence ve způsobech, jak si žáci osvojují znalosti a dovednosti v různých zemích a demografických skupinách. Výsledky PISA odhalují skryté rezervy ve vzdělávání, protože ukazují, čeho jsou schopni dosáhnout žáci ve vzdělávacích soustavách s nejlepšími výsledky a nejrychlejším pokrokem. Tyto poznatky umožňují tvůrcům školských systémů na celém světě změřit znalosti a dovednosti žáků ve vlastní zemi a porovnat je s výsledky žáků v jiných zemích, nastavit politické cíle s ohledem na měřitelné úspěchy jiných vzdělávacích soustav a poučit se z postupů a praxe používaných jinde. Ačkoliv šetření PISA nemůže pomoci rozkrýt příčinné vztahy mezi strategiemi a praxí a výsledky žáků, může ukázat učitelům, politikům i zainteresované veřejnosti, v čem jsou školské systémy podobné a v čem se liší – a co to znamená pro žáky.

Test, který se může provádět všude na světě

Šetření PISA se v současnosti používá jako hodnotící nástroj v mnoha oblastech po celém světě. První hodnocení bylo provedeno v 43 zemích a ekonomických celcích (v 32 v roce 2000 a v 11 v roce 2002), druhého hodnocení se účastnilo 41 zemí a ekonomických celků (2003), ve třetím hodnocení (2006) bylo 57 účastníků a ve čtvrtém hodnocení 75 (65 v roce 2009 a 10 v roce 2010). Šetření PISA 2012 se zatím zúčastnilo 65 zemí a ekonomických celků.

Kromě členských států OECD byl průzkum proveden nebo se právě provádí v těchto zemích:

Východní, jižní a jihovýchodní Asie: Himáčalpradéš (Indie), Hongkong (Čína), Indonésie, Macao (Čína), Malajsie, Šanghaj (Čína), Singapur, Tchaj-wan (Čína), Tamilnádu (Indie), Thajsko a Vietnam.

Střední, středozemní a východní Evropa a střední Asie: Albánie, Ázerbájdžán, Bulharsko, Chorvatsko, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Lotyšsko, Lichtenštejnsko, Litva, bývalá jugoslávská republika Makedonie, Malta, Moldavsko, Černá Hora, Rumunsko, Ruská federace a Srbsko.